Voorjaarsbrief 2022

Inleiding

De periode vlak voor en vlak na de verkiezingen is in veel gemeenten 'beleidsarm'. Dan worden bij voorkeur alleen nog wettelijk verplichte of niet-controversiële voorstellen in de raad behandeld. Naast een overdrachtsdocument vanuit de organisatie, wordt door het college een voorjaarsbrief aangeboden aan de nieuwe gemeenteraad met als doel:

- waarborgen van bestuurlijke continuïteit in de overgang tussen twee bestuursperioden;
- faciliteren van (coalitie)onderhandelingen na de verkiezingen;
- het bepalen van de financiële bandbreedte.

Bijgaand treft u de Voorjaarsbrief 2022 aan.

Doel Voorjaarsbrief 2022

De afgelopen twee jaar bent u van ons gewend vlak voor het zomerreces een Zomernota te ontvangen, hierin worden de kaders voor de begroting van het daaropvolgende jaar opgenomen. Gezien het feit dat in 2022 de gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden hebben wij u eerder voorgesteld de Zomernota eenmalig te vervangen door een Voorjaarsbrief, zodat de opgenomen kaders kunnen worden meegenomen in het opstellen van het Coalitieprogramma of Coalitieakkoord. Wij stellen u voor om bij het opstellen van het coalitieakkoord financiën actief te betrekken en een doorrekening van dit akkoord te laten maken. Deze doorrekening, tezamen met de uitwerking van de meicirculaire zal u dan zo spoedig mogelijk na het sluiten van het akkoord worden aangeboden, waarna e.e.a. in de begroting 2023 verwerkt kan worden.

Uitgangs- en aandachtspunten Voorjaarsbrief 2022

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd in deze Voorjaarsbrief:

- Deze Voorjaarsbrief is beleidsarm, dat wil zeggen er is geen rekening gehouden met nieuwe taken of ambities.
- De septembercirculaire en de decembercirculaire 2021 zijn het uitgangspunt. De effecten van de meicirculaire 2022 worden separaat in beeld gebracht en hierover wordt u in de zomer van 2022 geïnformeerd.
- De tussentijdse begrotingswijzigingen 2022 tot heden worden meegenomen.
- De effecten vanuit de jaarrekening 2021 zijn nog niet bekend en kunnen daarom niet worden verwerkt in de Voorjaarsbrief.
- In het meerjarenperspectief is gerekend met een structurele OZB-verhoging van 10% in 2023.
- Er is nog geen rekening gehouden met de gevolgen van de herijking van het gemeentefonds. De invoering is doorgeschoven naar 1 januari 2023 en de financiële gevolgen zijn nog onduidelijk. Op zijn vroegst komt hierover in de meicirculaire 2022 meer helderheid. De VNG heeft het ministerie van BZK geadviseerd dat als het verdeelmodel niet per 1 januari 2023 kan worden ingevoerd, de (voordeel)gemeenten wel alvast gecompenseerd worden voor het gemiste voordeel.

Actualisering Begrotingsresultaat 2022 e.v.

In november 2021 is de begroting 2022-2025 vastgesteld. Na deze vaststelling zijn er begrotingswijzigingen geweest, die van invloed zijn op het begrotingsresultaat:

	2022	2023	2024	2025
Begrotingssaldo 2022-2025	**142**	**220**	**287**	**380**
Tussentijdse begrotingswijzigingen met gevolgen exploitatie:				
2022005 Septembercirculaire 2021	733	564	562	562
2022005 Niet verhogen OZB Jaarschijf 2022	-376	-382	-387	-393
2022006 Tariefsverhoging Huishoudelijke Hulp	-8	-8	-8	-8
2022008 Decembercirculaire 2021	30	0	0	0
2022009 Gevolgen cao-akkoord	-232	-270	-270	-270
Begrotingssaldo 2022-2025 na begrotingswijzigingen	**290**	**125**	**183**	**270**

Personele taakstellingen verwerkt in meerjarenbegroting

In de begroting 2020 zijn als bezuinigingsmaatregelen o.a. personele taakstellingen opgenomen. De eerste betreft een taakstelling van € 135.000 vanaf jaarschijf 2021 betreffende een vacaturestop. Hierbij was de achterliggende gedachte dat bij het ontstaan van een vacature tijdens de werving- en selectieprocedure geen inhuurkosten worden gemaakt. In de praktijk blijkt dat als een voorzienbare vacature ontstaat (door natuurlijk verloop/pensionering) er al eerder dan de geplande pensioendatum van het vertrekkende personeelslid wordt geworven, zodat de vervanger kan worden ingewerkt. Bij onvoorziene vacatures blijkt dat het werk niet kan blijven liggen totdat er een vervanger is geworven, waardoor er toch moet worden ingehuurd. Dit betekent dat deze taakstelling niet haalbaar is gebleken.

Een andere personele taakstelling die voor problemen gaat zorgen is van toepassing vanaf 2023 en betreft een taakstelling van € 250.000 door te bezuinigen op formatie door natuurlijk verloop. Bij het aangaan van deze taakstelling was de gedachte dat er een professionaliseringsslag zou kunnen plaatsvinden vanwege het aantrekken van nieuwe medewerkers voor het groeiende takenpakket. Hierin worden problemen voorzien, omdat de professionalseringsslag wel heeft plaatsgevonden, maar de groei van het takenpakket groter is dan verwacht. Ook merken we dat er in het verleden een uitbreiding van formatie heeft plaatsgevonden, maar dat hier de ondersteunende afdelingen niet in mee zijn gegroeid (bijv. personeelszaken, financiën, juridische zaken, gegevensbeheer, etc.). Hier knelt het nu al, nog zonder de betreffende taakstelling door natuurlijk verloop. En juist binnen deze teams ontstaan de vacatures vanwege natuurlijk verloop.

Functieherwaardering

In vergelijking met buurgemeenten van eenzelfde omvang en takenpakket zijn enkele functies lager gewaardeerd, waardoor de kans aanwezig is dat medewerkers kiezen voor andere gemeenten om voor te werken. Momenteel laten we onderzoeken en uitrekenen òf dit het geval is en wat een functieherwaardering voor deze functie zal kosten. De inschatting is dat dit om een bedrag van € 100.000 zal gaan.

Personele formatie

In 2019 is er een presentatie verzorgd aan de raad met een uiteenzetting over de formatieve knelpunten bij de uitvoering van alle taken in de Going Concern, de Growing Concern en de ambities. Hierbij moet bij de Going Concern gedacht worden aan het uitvoeren van alle reguliere handelingen/taken binnen het ‘lopende bedrijf’, de Growing Concern betreft het verbeteren van werkprocessen, het slimmer oplossen van problemen, het onderzoeken van nieuwe samenwerkingsverbanden of nieuwe softwareoplossingen die leiden tot slimmere of snellere

werkprocessen of vergelijkbare verbeteringen. Als derde element moet de inzet van medewerkers besteed worden aan de Ambitie. Dit betreft de ambities uit het coalitieakkoord. Destijds is uiteengezet dat er 25 fte extra nodig was om aan deze taken te kunnen voldoen. Om de begroting 2020 sluitend te krijgen is voor het oplossen van de formatieve knelpunten ongeveer 12 fte beschikbaar gesteld in plaats van de benodigde 25 fte.
Het blijkt dat de eerder gevraagde 25 fte een reële vraag is geweest. Daarnaast komt de gemeente, zoals wel blijkt uit dit overdrachtsdocument, opnieuw voor grote (soms nieuwe) opgaven te staan. Afhankelijk van hoe het Coalitieakkoord er uit komt te zien, kan het betekenen dat er voor een aantal opgaven krachtige, deskundige programmaleiders moeten worden aangesteld.
Bovenstaande heeft gevolgen voor het formatieboek en daarmee de benodigde loonsom (een structurele investering in het personeel van € 550.000). Zonder deze investering zullen prioriteiten gesteld moeten worden m.b.t. het uitvoeren van taken en ambities, deze zullen blijven liggen en/of vooruit geschoven moeten worden.

Projectformatie

Momenteel lopen er in de gemeente Staphorst ruim 40 projecten. Grotendeels doen de medewerkers deze projecten er ‘even bij’. Als er al uren zijn begroot, dan zijn deze vaak krap begroot. In 2021 is gestart met het opzetten van een virtueel projectenbureau. Het doel van dit bureau is het eenduidig begroten, plannen en beheersen van de projecten. Onderdeel hiervan is het in beeld brengen van alle kosten van deze projecten, inclusief de inbreng van uren (van eigen personeel of inhuur). Dit betreft de directe uren (van bijvoorbeeld de projectleider), maar ook de indirecte uren van de ondersteunende diensten. Deze uren moeten bij het aanvragen van het investeringskrediet worden geraamd. Dit heeft geen consequenties voor de formatiekosten, echter wel voor de investeringsaanvragen en eventuele kapitaallasten. Het gevolg hiervan kan zijn dat reeds goedgekeurde investeringskredieten opnieuw ter vaststelling naar de raad moeten, omdat het investeringskrediet moet worden verhoogd, en dat de benodigde toekomstige investeringskredieten hoger zullen uitvallen.